

ПРЕОБРАЖЕННЯ У ГОСПОДІ



II СЕСІЯ СОБОРУ МОНАШЕСТВА УГКЦ
«ПОКЛИКАННЯ І ФОРМАЦІЯ», 2006 р.

Патріярша Комісія у Справах Монашества УГКЦ

ПРЕОБРАЖЕННЯ У ГОСПОДІ

II СЕСІЯ СОБОРУ
МОНАШЕСТВА УГКЦ
«ПОКЛИКАННЯ І ФОРМАЦІЯ»,
2006 р.

ББК 86.372-6
УДК 271.4-788-732.3
П 48

Матеріали Собору опубліковано завдяки щедрій допомозі організації
КОММУНІКАНТЕС

This publication was made possible through the generous support of
COMMUNICANTES

Художнє оформлення Мар'яни Пелех

*На обкладинці використано ікону ПРЕОБРАЖЕННЯ
Роботи Лева та Петра Скопів
(2003 р., полотно, темпера)*

*Cover page: TRANSFIGURATION ICON
Tempera on canvas by
iconographers Lev and Petro Skop, 2003*

Видавництво спирається на
«Український правопис. Проект найновішої редакції»
Інститут української мови НАН України (1999)

П 48 Преображення у Господі: Матеріали II сесії Собору монашества УГКЦ, 2006 р.: «Покликання і формація». – Львів: Свічадо, 2007. – 192 с.
ISBN 978-966-395-099-0

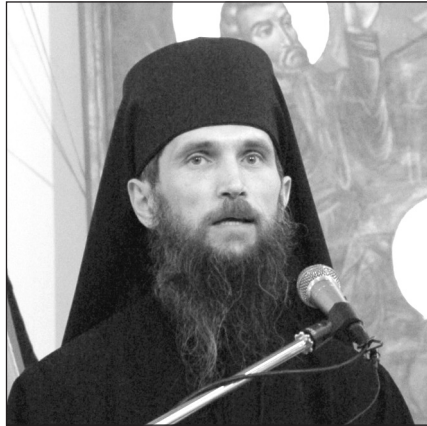
Видання містить тексти доповідей II сесії Собору монашества УГКЦ на тему «Покликання і формація», що відбулася у Львові 4 – 8 вересня 2006 р. Доповідачі ділилися досвідом вишколення монаших покликань у власних монастирях, розглядали роль настоятеля та духовного проводу у цьому процесі, а також не оминули увагою проблем, що виникають у цій царині спільнотного життя.

Видання призначене для богопосвячених осіб та мирян.

ББК 86.372-6

© Патріярша Комісія
у Справах Монашества УГКЦ, 2007

ISBN 978-966-395-099-0



Єрм. Венедикт Алексійчук, студит

Народився 16 січня 1968 р.

Рукоположений на священника 29 березня 1992 р.

У травні 1993 р. вступив до Святоуспенської Унівської Лаври монахів Студійського уставу.

31 грудня 1995 р. прийняв малу схиму.

У 1996 р. закінчив Люблінський Католицький Університет, отримавши магістерський ступінь.

У квітні 1999 р. вибраний ігуменом Святоуспенської Унівської Лаври.

З 2004 р. – член Патріяршої Комісії у справах Монашества.

У 2006 р. закінчив ліценціят у Люблінському Католицькому Університеті з богослов'я духовности.

ЗАВДАННЯ НАСТОЯТЕЛЯ У ФОРМАЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ

(Сповідповідь)

Розглядаючи складові виховання монаха, не перебільшуючи, можна сказати, що роль настоятеля у ньому є визначальною, адже він є не тільки головою спільноти, а насамперед покликаний бути її духовним провідником. У всіх наших монастирях перед настоятелями¹ постає багато різноманітних завдань, кожне з яких по-своєму важливе. Іноді життя настоятелів безпосередньо перегукується з біблійною історією про Марту і Марію. Марта клопоталася про те, що сама вважала за потрібне. Марія сиділа біля ніг Христа і прислуховувалась, чого Господь потребує від неї. Можливо, що остання, почувши слово Боже, могла «клопотатися» більше, ніж Марта, але вже тим, що було потрібне Господеві. Таким чином, головним завданням настоятеля чи настоятельки було прислуховуватися до слова Божого, щоб вчити і допомогати своїм співбратам і сестрам шукати передусім Небесного Царства і Бога, щоб жодні інші другорядні речі не займали в їхньому монашому житті першого місця.

Проте вважаю хибним такий погляд, що лише настоятелі відповідальні за формацію, адже певною мірою вся спільнота є відповідальна за виховання монахів. Іноді може скластися враження, що завдання настоятелів зводиться тільки до того, що лише вони мають карати, робити зауваження, «воювати» з тими, хто не дотримується уставів монастиря, а до решти спільноти це абсолютно не стосується.

Зрілість настоятеля і його особистий приклад є тими двома наріжними каменями, на яких мала б будуватися роль настоятеля в спільноті. Саме настоятель мав би бути тим світочем, в якому члени спільноти бачили б світло Христа для себе. Напевно, це дві найголовніші речі, над якими настоятелі мають невтомно працювати, щоб бути добрими слухачами і передавачами слова Божого.

¹ Під словом «настоятель» розуміємо настоятелів чоловічих і жіночих монастирів.

У своїй співповіді більше уваги я хотів би присвятити проблемам, пов'язаним із питанням ролі настоятеля в формаційному процесі, бо вони, певною мірою, висвітлюють труднощі, з якими настоятелі стикаються в монастирях, виконуючи свої завдання.

На мою думку, однією з проблем є те, що настоятелі часто бояться робити зауваження своїм співбратам чи співсестрам, тому що останні насторожено сприймають критику. Настоятелі, які, своєю чергою, й самі ще не є цілковито сформовані, щоб у мирі і з любов'ю приймати критику своїх співбратів, намагаються уникати робити зауваження. Тому можемо зустріти дві протилежні, але однаково хибні, позиції настоятелів. Одну, яка все дозволяє, не бажаючи мати конфлікти і непорозуміння з підвладними, і другу – «диктатора», який упевнений у тому, що його рішення і його думка є волею Божою для його підлеглих монахів. В основі коренем обох хибних позицій є духовна незрілість і несформованість настоятеля.

Ще однією проблемою, яка пов'язана зі згаданою, є те, що настоятелі іноді можуть нав'язувати свій тип духовності всім або більшості членів монастиря. Поза сумнівом, святість є одна – це святість Бога. Ми лише долучаємось до неї, беремо у ній участь. Ми живемо також святістю інших людей, хочемо їх наслідувати. Проте кожного Бог провадить окремою дорогою до святости і про це особливо важливо пам'ятати у формаційному процесі.

Також служіння настоятелів ускладнює те, що вони справді переобтяжені різноманітними обов'язками, які не дають їм можливості приділяти достатньо часу для формації монахів чи монахинь. Іноді винні в цьому самі настоятелі, які беруть на себе не конечні для них обов'язки, а іноді члени спільноти, не бажаючи взяти на себе відповідальності за окремі ділянки життя монастиря, перекладають усе на настоятеля.

Прикро визнати, що і в монастирях можна зустріти брутальність, нетерпимість, зухвальство, одно слово, немонашу поведінку. Тому завдання настоятелів передусім має полягати у викоріненні цього зла зі спільнот як самостійно, так і з допомогою своїх рад.

Настоятелям також важливо пам'ятати, що їхні недоліки найкраще бачать члени спільноти, з якими вони живуть уже довгі роки.

Тому варто давати можливість своїм співбратам особисто чи через відповідних осіб висловлювати свої зауваження, особливо під час засідань рад монастиря.

Певною мірою сучасні монастирі дають усім нам, настоятелям і спільноті, добру можливість для здобуття чеснот смирення і покорі. Адже ж яка нам користь, якщо ми живемо і працюємо серед людей, які нас люблять, або бодай дотримуються правил монастиря і добре поводяться? Коли ж подивимось на сучасні монастирі, то виявимо, що в них живе багато осіб, які мають різноманітні душевні й духовні проблеми, але які водночас прагнуть спасення. У сутності вони так само, як усі люди, наражаються на спокуси диявола. У дорозі до досконалості неминуче потрібно пройти через усі ці терпіння і прикросі. У наш час потрібно виховувати в собі шляхетність духу і навіть делікатний гумор, щоб з Божою поміччю переносити всі терпіння. Лише той може стати сформованим монахом і зможе формувати інших, хто досвідчив на собі злобу лихих духів, що діють через людей, бо сам здобув досвід у духовній боротьбі, бо досвідчив, що його вороги не співбраття чи співсестри, а впалі ангели, які діють через них.



Праця у групі

ЗМІСТ

Переднє слово	5
<i>Єрм. Мартин Хабурський, ЧСВВ</i>	
Цілісність формаційного процесу	9
<i>Отець доктор Мечислав Кожух, ТП</i>	
Роль настоятелів у створенні формаційних процесів	25
<i>O. dr Mieczysław Kożuch, SJ, Stara Wieś, Polska</i>	
Rola przełożonego w kształtowaniu procesów formacyjnych	35
<i>Сестра Марта Козак, СНДМ</i>	
Роль настоятельки у формаційному процесі (<i>Сповідповідь</i>)	45
<i>Єрм. Венедикт Алексійчук, студит</i>	
Завдання настоятеля у формаційному процесі (<i>Сповідповідь</i>) ...	51
<i>Сестра Маркіяна Василюшин, Згромадження св. Йосипа ОПДМ</i>	
Роль настоятеля у формаційному процесі (<i>Сповідповідь</i>)	54
<i>Брат Севастіян Бондаренко, ЧСВВ</i>	
Роль настоятеля у формаційному процесі (<i>Сповідповідь</i>)	59
<i>Єрм. Андрій Платош, СДБ</i>	
Роль форматора у формаційному процесі	62
<i>Сестра Олена Мацько, ЗСМСВ</i>	
Роль форматора у формаційному процесі (<i>Сповідповідь</i>)	79
<i>Сестра Наталія Мельник, ЗСПР</i>	
Роль спільноти у формаційному процесі	83
<i>Єрм. Володимир Груца, ЧНІ</i>	
Роль спільноти у формаційному процесі: позитивні елементи та труднощі (<i>Сповідповідь</i>)	96
<i>Єрм. Маріян Голомб, OFMConv</i>	
Особиста відповідальність вихованця за покликання	98
<i>O. dr Marian Gołąb OFMConv, Kraków, Polska</i>	
Osobista odpowiedzialność wychowanka za powołanie	120
<i>Сестра Мирослава Яхимець, СНДМ</i>	
Особиста відповідальність вихованця за власне покликання ...	142
<i>Єрм. Теодор Мартинюк, студит</i>	
Значення і проблеми духовного проводу у формуванні монахів і монахинь	148

<i>Сестра Клара Коссак, ЗСПР</i>	
Роль духовного проводу у формуванні монаха та монахині (<i>Сповідовідь</i>)	165
<i>Єрм. Петро Баран, ЧНІ</i>	
Роль духовного проводу у формуванні монаха та монахині (<i>Сповідовідь</i>)	171
Підсумки II сесії Собору монашества УГКЦ «Покликання і формація» (4–8 вересня 2006 р. Б.)	174
<i>Єпископ Ярослав Приріз</i>	
Представлення Заключного документу I сесії Собору монашества УГКЦ	178
Підсумки Конференції монашества УГКЦ «Покликання і формація»	186

Науково-популярне видання

Преображення у Господі
Матеріали II сесії Собору монашества УГКЦ

Літературний редактор

Мирослава Лемик

Богословський редактор

Олександра Угрин

Художній редактор

Мар'яна Пелех

Верстка

Юрій Пелех

Підписано до друку 28.01.07. Формат 60x84/16.

Папір офс. Офс. друк. Ум.-друк. арк. 11,2.

Ум. фарбовідб. 11,6. Обл.-вид. арк. 5,8.

Видавництво «Свічадо»

79008, м. Львів, а/с 808, вул. Винниченка, 22.

Тел.: (0322) 74-23-09, тел./факс: (032) 297-16-33

e-mail: post@svichado.com, url: www.svichado.com